

Himnusz

– A magyar nép imái

NÉPMŰVÉSZETI ÉS IPARMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS A PESTI VIGADÓBAN

Himnusz – A magyar nép imái című kiállítás (részlet). Az előtérben KÉKEDI László 90. zsoltár című műve, a háttérben PÁNCZÉL Attila Golgota című alkotása | Anthems and Hymns – Prayers by the Hungarian People (exhibition photo). In the foreground László KÉKEDI's Psalm 90, in the background Attila PÁNCZÉL's Golgotha
Vigadó Galéria, Pesti Vigadó, Budapest, 2020
Fotó: Nyilassy Lili

A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) Népművészeti Tagozatának különleges, ünnepi kiállítása a Vigadó Galéria V. emeleti termében sok embert megmozgatott. Amikor Simon Ilona könyvtervező művésszel elgondolkoztunk, hogyan ünnepeljük meg a magyar kultúra napját, kitaláltuk a *Himnusz*-kiállítást. Tudtuk, hogy Kölcsey Ferenc *Himnusza* előtt is énekeltek őseink himnuszokat, így egyenes út vezetett a himnuszként ismert, énekelt imákhoz. Az alapgondolat az volt, hogy a *Himnusz* ünnepélyes hitvallás és könyörgés, nemzeti összetartozásunk, küldetésünk szimbóluma. A *Himnusz* nem egyéni fohász, nem egyéni ima, hanem közösségi ének. Imáink összetartanak, erőt kérnek, erőt adnak!

Először az MMA Népművészeti Tagozatát vezető Kékedi László hívott el bennünket a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kisgyőrbe, a „faragott falu”-ba kiállítani. Ott határoztuk el közösen, hogy a következő *Himnusz*-kiállításra az egész tagozatot felkérjük.

Az egész ország területén élő, népi művészettel foglalkozó akadémikus és köztestületi tagok sokat tettek azért, hogy a néphagyomány éljen, tovább éljen. Ismertek a tiszafüredi, a nádudvari, a mezőtúri fazekasok, a sárközi, az alföldi, a dunántúli vagy éppen a budapesti hímző-, szövömesterek, fafaragók, kovácsok. Az MMA-ban figyelemmel kísérik a nagy alkotók munkásságát, számon tartják tudásukat. Ezeknek a népi művészettel foglalkozó embereknek a szakma, a technika a kezükben, a vérükben van. Ismerik a hagyományt, de úgy éltetik tovább, hogy továbblépnek, álmodnak, az ősi tudást megtartva alkotnak újat. Tárgyaik hovatartozása felismerhető így is. A legfinomabb, legegyszerűbb enteriőrökben is van helyük alkotásaiknak.

A kiállításon 44 alkotó munkáit állítottuk ki. Himnuszokat, imákhoz, zsoltárokhoz kötődő, jelképekkel teli alkotásokat.

VIDÁK István – NAGY Mari: Napszentület | István VIDÁK – Mari NAGY: Sunset | 2019, gyapjú, nemez, Ø 200 cm
Fotó: Nyilassy Lili

Bőrbelehetet hozott Pánczél Attila bőrműves, mellette Vajda László kovács csengői a pásztorokra utaltak. A jól ismert napkorongok Vidák István, Nagy Mari és gyermekeik, ifj. Vidák István és Vidák Anna monumentális alkotásai. Simon Ilona bravúros könyve Szent István intelmeivel és Szent Ferenc *Naphimnuszával* igazi iparművészeti csemege.

A katolikus Mária-kultusz tárgyait Gy. Kamarás Kata *Boldogasszony Anyánk* című korongolt szobrával, Petrás Mária *Madonna*-szobrával és *Üdvözlégy Mária* című képével, e sorok írójának *Köpenyes Madonnájával*, Pánczél

Attila bőrből készült *Mária a gyermek Jézussal* című képpel mutattuk be.

Következett a „szent sarok”. Kovács Szabolcs Mezőkövesden készíti, festi bútorait. Az asztal, a szék, a pad, a falitéka, a kereszt népi tárgy létére bárhol megállná a helyét. A *Himnusz*-iratos tálat a tékán tartott butellával együtt Kozák Éva alkotta. Kiegészítette munkáit Gonda István és Les Gábor ideillő alkotása. Az asztalon Pataki Miklósné abroszán Decsi-Kiss Mária gyönggyel kivarrt Bibliája mellett egy rózsafüzér is helyett kapott, Bércziné Szendrő Csilla hímes tojásai mellett.

KÓSA Klára: Himnusz | Klára KÓSA: Anthem | 2019, kerámia, nyújtott, rakott, mázazott, 45x62 cm
Fotó: Nyilassy Lili

KÓSA Klára: Himnusz (részlet) | Klára KÓSA: Anthem (detail)
Fotó: Nyilassy Lili

PATAKI Miklósné: Miatyánk | Mrs Miklós PATAKI: Our Father
2020, len, kender, szedettmintás szövés, 100x50 cm
Fotó: Nyilassy Lili

PATAKI Miklósné: Miatyánk (részlet) | Mrs Miklós PATAKI: Our Father (detail)
Fotó: Nyilassy Lili

A következő csoport a *Fénylik titka keresztfának* címet kapta. Pánczél Attila bőrkorpusza, Gonda István, Petrás Mária kerámiakeresztjei mellett helyet kaptak Bércziné Szendrő Csilla Erdélyben készített fotói, Vajda László kovács és Bereczky Csaba fafaragó keresztjei. Gyönyörű, fénylő üvegkorpusz Petrás Mária alkotása. Erdélyi Tibor fafaragó *Gyász* című szobra a legszebb Mária-ima előtt adott hangsúlyt ezeknek az alkotásoknak.

A 90. zsoltár sokakat elgondolkoztatott. Kékedi László faragott temploma igazi református himnusz. Galánfi András faragott képein Isten bérénya és a Miatyánk jelent meg a nádudvari Fazekas Lajos gyönyörű *Klenódiuma* mögött. Erdélyi Tibor faragott *90. zsoltár* című szobra, az *Isten bérénya az egyház oszlopán* című kerámiaképe és Szatyor Győző táblaképe vezetett át az Úr imáját feldolgozó munkához.

Pataki Miklósné szövött textilje a Miatyánk hét kívánságát mutatta be, a három széles és a négy keskeny kívánsággal: igazi ima.

A Szentháromság a keresztény hit alappillére. Jomagam és Szatyor Győző munkája jelenítette meg mindezt, Petrás Mária kerámiaképevel együtt.

Katolikus szenteltvíztartókat hozott Kozák Éva, Gonda István és Szűcs Imre is, sajátos, messziről felismerhető „hazai” stílusban. Nesó Sándor miniatűr csontfaragásai is ehhez a csoporthoz tartoztak. Fehér Tibor a bőrtáskáin az idetartozó jelképeket jelenítette meg.

Klenódiumokat hozott Szűcs Imre az ismert tiszafüredi stílusban, a „szegények étetésére szánt” miskakancsóval. Kozák Évát a debreceni Nagytemplom egyházi gyűjteményének ereje, ismerete ihlette. Fazekas Lajos nádudvari, Gonda István bakonyi, Búsi Lajos mezőtúri *Klenódiuma* mellett Kovács László alföldi kelyheit állítottuk ki. Az úrvacsorai edények alatt Fodorné László Mária sárközi szöttesei, Kovács Miklós képfestő úrasztali terítői mellett dr. Illés Károlyné különleges, visszafogott, mégis hangsúlyos textiljei kaptak helyet. Egy csodálatos, 1734-ben készült úrasztali terítővel emlékképet adtunk eleink munkájából.

Az öt Sola a reformátusok legfontosabb, jelképpé vált öt kifejezése. Szatyor Győző grafikus táblaképein úgy jelennek meg, mintha mennyezeti kazettán lennének.

A kör fontos szimbóluma a világnak. A kör olyan, mint a Nap; nincs eleje, nincs vége. A körüljárás, körülszántás, körtánc, a körmenet a gonosz kirekesztését jelenti.

HARIS Mária: Nyújts feléje védő kart
Mária HARIS: Extend a guarding arm
to them...
2019, gyapjú, kilimszövés, 160x75 cm
Fotó: Nyilassy Lili

PETRÁS Mária: Korpusz | Mária PETRÁS: Corpus | 2019, üveg, magasság: 45 cm
Fotó: Nyilassy Lili

Körmenetet idéz Petrás Mária a 12 apostoli kupájával, Gy. Kamarás Kata a kerámiakoszorújával, Bércziné Szendrő Csilla az Erdélyben fotózott képeivel. Erdélyi Tibor fafaragása, Gosztonyi Zoltán mives csontfaragásai, Haris Mária szövött textilje, Vetró Mihály nemezképei, e sorok írójának kerámiaképe, Landgráf Katalin hosszú gyöngyszalagja, Simon Ilona csodálatos könyvei, Szankovits Tibor mives kései mind-mind emlékképek *Himnuszunkról*.

Mindig illően a templomban címmel kaptak helyet viseleteink. Kolumbán Zsuzsa templomba menő vagy körmenetben vonuló babacsoportjai Nagy-Magyarország jellegzetes viseleteit mutatták be.

Konthur Mária gyűjteményéből Erdély legszebb ruhái, Berzeviczy-Fehér Jánosné mai, templomban is viselhető öltözetei mellett Kovács Miklós képfestő ruháját is megtekinthették az érdeklődők. Kiállítottuk Ország László katolikus ornátusát. Oltárterítőjén Gonda István paténája és kelyhe, gyertyatartói és képei mellett Decsi-

Kiss Mária gyöngyös imakönyve volt látható. Bereczky Csaba faragása a Biblia tartója. A hatalmas, mives gyertyatartó és kereszt Vajda László mesteri munkája. Válaszútról (Räscruci) különleges darabot mutattunk be: Balázs Bécsi Gyöngyi válaszüti gyermekek örömteli, boldog himnuszát hozta el.

Himnuszainkat, imáinkat Simon Ilona állította ki, olvasásra buzdítva mindenkit. A Boldogasszony Anyánk, a 90. zsoltár, a Régi erdélyi himnusz, a Csángó himnusz, a Pápai himnusz, az Üdvözlégy Mária, a Miatyánk lelkünk részei.

Himnusz – A magyar nép imái című kiállítás (részlet). Az előtérben FAZEKAS Lajos Klenódium című alkotásai, a háttérben GALÁNFI András Isten báránya című műve (részlet) | Anthems and Hymns – Prayers by the Hungarian People (exhibition photo). In the foreground Lajos FAZEKAS' Clenodium, in the background András GALÁNFI's work Lamb of God (detail)
Vigadó Galéria, Pesti Vigadó, Budapest, 2020

Fotó: Nyilassy Lili

A kiállítás minden darabja mives része magyar népi művészetünknek. Közös kiállítás egyéni alkotásokkal, örömteli, mély gondolatokkal. Reméljük, sokaknak szerzett örömet.

KÓSA Klára

keramikusművész, a kiállítás kurátora

(Himnusz – A magyar nép imái. Népművészeti és iparművészeti kiállítás. Vigadó Galéria, Pesti Vigadó, V. emeleti kiállítóterem, Budapest, 2020. január 22. – április 5.)